

SAKSFRAMLEGG

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
	Formannskapet - Bjugn kommune	
	Kommunestyret - Bjugn kommune	

Saksbehandler: Geir Aune/Tor Langvold

Saldering 4

Sakens bakgrunn og innhold:

Behovet for en kursendring er dokumentert i de tidligere salderingssakene samt rapport for 1. tertial, men vi ønsker å trekke fram følgende punkt fra saldering 1:

2. Budsjett 2013

Differansen mellom rådmannens forslag og enhetenes forslag: 4,8 mill kroner
Innsparingsprosjekt(struktur) i rådmannens budsjettforslag I: 6,3 mill kroner
Beregnet manko 11,1 mill. kroner

Dette beløpet ligger inne i budsjettet som en forventet kostnadsreduksjon. Det medfører at det ikke er behov for flere talløvelser, men en opplisting og påfølgende iverksetting av tiltak.

Administrativt er dette satt i gang gjennom strukturprosjektet, hvilket ble fulgt opp politisk gjennom opprettingen av en økonomigruppe på formannskapsmøtet den 18. juni. Fagforeningene ble invitert med slik at forutsetningen om et godt trepartssamarbeid ble ivarettatt.

Det er avholdt tre møter, ett oppstartmøte og to arbeidsmøter. Utgangspunktet var det arbeidet som var gjennomført i strukturprosjektet. Rådmannen er av den formening at tiden som ble brukt rundt bordet, med alle tre "partene" samlet, var vel anvendt tid. Det forutsettes da at alle partene følger opp den enigheten man kom fram til i arbeidsgruppen. Resultatet av møtene ble følgende liste (punkt uten beløp er redigert bort):

	Tiltak	2013	2014	2015
Innt	Eiendomsskatt fabrikk Marine Harvest	0	0	2 000
	Øke kontingent kulturskole 10 %	0	80	80
	Øke byggesaksgebyr til selvkost <i>Selvkostberegningene skal gjennomgås slik at vi oppnår selvkost på alle de ulike gebyrtyperne</i>	83	200	200
	Legg inn overheadkostnader på prosjektstillinger <i>Det er på en del av de eksternt finansierte prosjekt mulig å legge inn en kostnad for å dekke opp kontorkostnader /administrasjon ol</i>	42	100	100
	Sum inntekter	125	380	2 380

Utg				
Adm.	Redusere overføringene til Lagunen i Bjugn KF <i>Det jobbes med å øke husleien til driftsselskapet i takt med økt virksomhet i kommunen. Dette vil gi redusert behov for overføring fra kommunen.</i>	0	200	200
	Avvikle reell bruk av selskapet Waade eiendom A/S <i>Kommunen overtar driften av statens hus og reduserer derfor behovet for administrative kostnader i selskapet.</i>	0	100	100
	Avvikle Ørland/Bjugn IKT <i>Kommunen har avtale med drift med to IT-miljø. Ved å ha kun en driftsoperatør, skal det være mulig å få redusert kostnadene.</i>	0	600	600
	Avvikle seniorpolitiske tiltak: Utbetalinger <i>Viser til egen sak</i>	542	1 300	1 300
	Avvikle seniorpolitiske tiltak: Vikarinnleie <i>Viser til egen sak</i>	250	600	600
	Innføre administrasjonsgebyr på startlån <i>Det er mulig å legge på en margin på renta for å dekke egne administrative kostnader. Grunnet en sterk økning i utlånene de siste to årene vil dette kunne gi mer enn en marginal kostnadsreduksjon</i>	42	100	100
	Redusere antall enhetsledere <i>Fristilte enhetsledere vil gå inn i andre eksisterende stillinger, men forutsetningen er at ressursbruke totalt sett skal gå ned.</i>	0	2 000	2 000
	Reduksjon renholdstjenester <i>Omfanget må reduseres så langt som mulig. Reduksjonen skal skje ved redusert antall årsverk og fortrinnsvis ved naturlig avgang - intil videre ikke ved konkurranseutsetting.</i>	0	750	750
	Generell reduksjon interkommunale tjenester <i>Når kommunen foretar en såpass kraftig reduksjon må det kreves at også IKSer reduserer tilsvarende</i>	0	600	600
Kultur	Endre tilbud ved kulturskolen	21	50	50
	Bedre utnyttelse av Bjugn Frivilligsentral	21	50	50
Bhg	Redusert behov grunnbemanningen i avdelingene <i>Redusert behov da flere som hadde søkt om oppstart i august utsatt oppstarten til januar. Det gi et vesentlig lavere behov for personell.</i>	1 000	0	0
Skole	Legge ned Fagerenget, flytte elevene til Vallersund fra 1.8.2014	0	583	1 400
	Drift av skolebygget Fagerenget	0	254	610
	Flytte ungdomstrinnet ved Vallersund til Botngård fra 1.8.2014	0	667	1 600
	Redusere bemanningen i grunnskolen med 5 årsverk	1 250	2 800	2 500
	Redusere behovet for spesialundervisning med 5 % <i>Utnytte et pågående prosjekt i PPT til å sette inn en målrettet satsning for å få redusert omfanget.</i>	0	200	500
Stranda	Flytte voksenopplæring fra Stranda til Botngård skole	0	188	450
	Legge aktivisering fra Stranda inn i PRO, øke hos SAVA AS	0	188	450
PRO	Redusere tilbudet på praktisk bistand i hjemmet <i>Det vil si at terskelen for å få hjelp heves.</i>	42	100	100
	Redusere grunnbemanningen	0	1 000	1 000
	Reduser legedekning PRO til 20%	83	200	200
Helse	Redusere tjenestetilbud Helsestasjon	30	100	100
	Privatisere legekantoret	0	2 822	2 822

	UTGIFTSREDUKSJONER	3 280	15 451	18 082
Tot.		3 405	15 831	20 462

Denne ble sendt ut til de politiske partiene med spørsmål om punkt som skulle tas ut og om det var andre punkt som skulle settes inn.

Vi har fått inn forslag fra partiene, som forutsettes framlagt i møtet som evt. alternativt forslag til rådmannens innstilling.

Vurdering:

Det må fokuseres på hvilke tiltak som skal gjennomføres og gjerne også prioritere dem. Beløpene ligger allerede inne i budsjettet som innsparingstiltak (ref første avsnitt).

Rådmannen mener at vi, etter den lange prosessen vi har kjørt siden i fjor høst fram til siste formannskapsmøte før sommerferien 2. juli for å finne et riktig nivå på tjenesteproduksjonen, er i stand til å gi kommunestyret en samlet, helhetlig plan for å styre kommunen trygt framover de neste 2-4 årene avhengig av resultatet av kommunesammenslåingsprosessen.

Rådmannen oppfatter det slik at det er tilstrekkelig kriseforståelse i alle ledd i organisasjonen til å gjennomføre nødvendige tiltak.

Alle vet at tiltakene har konsekvenser.

Arbeidsgiverpolitikken og seniorpolitikken kommer som egne saker til kommunestyret fra AMU, som har møte 20.august.

Rådmannen foreslår at alle seniorpolitiske tiltak avsluttes innen 31.12.2013 og at alle tiltak overfor ansatte reguleres i arbeidsgiverpolitiske retningslinjer uansett alder og livsfase.

Rådmannen har bedt personalsjefen komme med forslag til hvordan overtallighet håndteres korrekt. Rådmannen håper vi unngår oppsigelser for å justere ned antall årsverk. Virkemidlene er naturlig avgang og stillingsstopp, men da må omplasseringer først prøves hvis forholdene ligger til rette for det før en evt. vurderer nytilsetting.

Rådmannen har så langt fått 2 klare styringssignaler fra kommunestyret.

1. 325 årsverk som bærekraftig nivå i dagens økonomiske situasjon. Ved utgangen av 2012 var det 345 årsverk i kommunen.
2. Stillingsstopp.

Nå trenger rådmannen flere styringsretninger for å løse kommunen trygt gjennom dagens økonomiske utfordringer med et underskudd fra 2011 på 5,5 mill og et potensielt underskudd i 2013 på 6-12 mill kroner som de største utfordringene.

I kommuneplanen og budsjettdokumentene har vi beskrevet de største vekstutfordringene våre knyttet til Forsvaret og industrietableringer.

Vi skal redusere omfanget av vår tjenesteproduksjon samtidig som vi skal legge til rette for vekst i folketallet.

Det betyr at vi må holde dagens nivå i de tekniske tjenestene, særlig i planenheten, og vi må ha tilstrekkelig kapasitet i barnehagene våre.

Et arealpress på Botngård skole kan løses midlertidig med et paviljongbygg til vi får frigitt Toppen til skoleformål igjen om et par års tid.

Bjugn er en stor vannkommune, både når det gjelder drikkevannsforsyningen og avløp til sjø. Vi er i startgropen på å utarbeide en helhetlig vann- og miljøplan som skal dekke alle forhold for drikkevann, kloakk og gråvann (overflatevann). Vi må være sikre på at vannet som går i havet fra Bjugn er rent nok til å dyrke mat i. Vi snakker om å møte miljøutfordringene som kommer gjennom et mildere og villere klima. Store nedbørmengder på kort tid, havstigning pga ismelting, uvær med springflo.

Samhandlingsreformen legger opp til en dreining i måten å møte framtidens befolkningsutvikling på - fra reparasjon til forebygging. Folkehelsebegrepet har nå fått en helt annen dimensjon. Folkehelse er ikke et helse spørsmål, men alles oppgave - det enkelte individ, kommunene, fylkeskommunene, staten. For å skape gode, robuste samfunn med bolyst, må en tenke helhetlig gjennom alle planprosesser. Folkehelseperspektivet kan ikke komme inn som en parentes fra en helsebyråkrat på slutten av planprosessen. Hele organisasjonen må gjennomsyres. Helsestasjonsvirksomheten blir viktig for rådmannen i dette perspektivet.

Telemarksforsking sammen med Ernst&Young har analysert PRO-tjenesten vår. Anbefalingene står i rapporten.

Det anbefales bl.a. ikke å svekke grunnbemanningen.

Rådmannen legger det til grunn.

Men rådmannen mener at tjenesten må delta med kostnadsreducerende tiltak.

Sykefraværet er høyt i PRO - 14-15% - og det koster penger, både innenfor 16 dagers perioden og etter.

Da vi ble nødt til å fastansette vikarer som hadde gått i regelmessig vikarinneleie i 4 år etter krav fra deres fagforening, ble disse stillingene lagt "utenpå" turnusen som faste vikarer. Det førte til en kraftig utgiftsøkning, men kvaliteten på vikartjenestene steg. Når noen av disse vikarene er fraværende, må det leies inn vikar for vikar.

Rådmannen foreslår i denne omgang at bare halvparten av de sykemeldte i 16-dagers perioden kan erstattes med inneleie. Det betyr at ledelsen og avdelingene må prioritere oppgavene som skal løses enda nøyere enn i dag. PRO må m.a.o. redusere kostnadene til vikarinneleie betraktelig. Den beste måten å gjøre det på er å jobbe målrettet for å få ned sykefraværet. Kulturen må endres i PRO.

Enhetsleder ber oss vurdere om vi bør si opp IA-avtalen fordi det brukes mye tid på de sykemeldte noe som går ut over oppmerksomheten til de friske medarbeiderne som er på jobb.

Legedekningen i sykehjemmet er på et nivå som umiddelbart kan synes noe høy i forhold til antall beboere. Her kommer Samhandlingsreformen inn i vurderingen. Skal vi begrense bruken av sykehus eller sengene i Fosen Helse, gjør vi det ved å ha høy lege- og sykepleiekompetanse i eget sykehjem.

Rådmannen anbefaler derfor å la nivået på legedekningen ligge stille til vi får mer erfaring.

Rådmannen anbefaler at vi iverksetter en prosess der vi vurderer muligheten for å privatisere legekantoret.

Vi må prioritere lovbestemte oppgaver der innbyggerne er gitt rettigheter i lov av Stortinget.

Vi har erfart tilsyn fra Staten (fylkesmannen) der vi etter tilsynsbesøk har vært nødt til å øke kapasiteten.

Ledelse, administrasjon og kultur er ikke lovpålagte tjenester med noen unntak. Rådmannen vil foreslå å redusere antall staber og enheter noe, både fordi tiden er moden for det etter å ha kjørt "flat modell" med samme struktur siden 2006 og fordi rådmannen ser at den ene kommunalsjefen midlertidig i 2 år kan overføres til jobben som enhetsleder for skolene for å styrke det pedagogiske arbeidet forut for befolkningsveksten og i forbindelse med strukturendringene som rådmannen foreslår gjennomført fra 010814. Besparingen må komme gjennom naturlig avgang i administrasjonen i skolene. Stillingen som kommunalsjef for helse (og ass. rådmann) foreslår rådmannen å beholde, rett og slett fordi rådmannen selv og rådgiver Lund ikke har nok kapasitet til å drifte kommunens sentrale oppgaver inkl sekretariat for formannskap og kommunestyre i tider med stor aktivitet, selv om vi har styrket oss med et par prosjektstillinger. Det samme kravet må stilles til kultursjef/daglig leder for Campus Fosen også, samtidig som lederantallet, særlig i CF'et, reduseres noe ved naturlig avgang for å redusere lønnskostnadene. Det er nesten bare ledere i CF'et, men også i kulturenheten vår. Hele kulturvirksomheten framstår derfor som topptung. Det skal vi gjøre noe med når anledningen byr seg. Vi greier oss med en kultursjef/daglig leder mens skiktet under kan ligge på et lavere ledernivå, alt. saksbehandler/vaktmesternivå. Rådmannen vurderer CF'et som viktig for å engasjere og organisere frivilligheten rundt driften av FosenHallen og Bjugn kulturhus. Her legges det ned et utall antall gratis arbeidstimer. Derfor tror ikke rådmannen det er lurt å legge ned CF'et, men det bør effektiviseres ytterligere og arrangement bør utelukkende prosjektorganiseres. Gratis hall-leie må vurderes på nytt i lys av den økonomiske situasjonen og tilskudd til lag og foreninger inkludert de to stiftelsene må vurderes på nytt i lys av den økonomiske situasjonen.

Barnehagene må ha høy prioritet. Første-pri er å få bygd en ny barnehage i Botngård. Planarbeidet har startet. Rambøll er engasjert både til reguleringsplanprosessen og til byggeprosessen. Barnehagene trenger ikke alle pengene de ble tilført i saldering 3, og vi salderer derfor tilbake 1 mill kroner.

Rådmannen foreslår å endre skolestrukturen **fra 01.08.2014** for å få en langsiktig horisont for barn og foreldre og ansatte slik:

Ungdomstrinnet ved Vallersund Oppvekstsenter flyttes til Botngård skole.

Fagerenget skole overføres til Vallersund Oppvekstsenter.

Med det oppnår vi en langsiktig løsning for alle ungdomsskoleelever i Bjugn, og vi oppnår en langsiktig løsning for alle barneskoleelever nord for Valsfjorden. Samtidig utnytter vi det nye skoleanlegget i Vallersund til sitt formål og vi slipper å investere i vedlikehold av bygningsmassen som ligger i vannskorpa ved Fagerenget skole. Det gjelder både ytre og indre forbedringer av bygningsmassen.

Samtidig vil rådmannen i økonomiplanen foreslå å bygge ny barnehage i Lysøysund der barnehagen ligger i dag dimensjonert for ca 50 barn. Da vil barnehagen forhåpentligvis bli av en slik størrelse at vi greier å rekruttere førskolelærere når det trengs.

Rådmannen er enig med ordfører i at det er viktigere med barnehage enn skole i Lysøysund. Det er ikke økonomi i overskuelig framtid til å bygge både ny barnehage og ny skole i Lysøysund.

Til slutt forventer rådmannen at når det gjennomføres tiltak som vil treffe de ansatte med ganske stor kraft, må også den politiske organisasjonen være villig til nytenking.

Rådmannen mener at det ikke er mange nok politiske saker til så mange politikere som vi har i dag og det er slett ikke administrativ kapasitet, hvis rådmannens salderingsforslag

blir vedtatt, til å utrede saker. Kommunestyre og formannskap må derfor reduseres drastisk fra neste valgperiode hvis Bjugn kommune fortsetter som egen kommune videre.

Etter den lange prosessen vi har vært gjennom det siste året, håper rådmannen at det store flertallet i kommunestyret kan slutte seg til rådmannens forslag til fjerde saldering av 2013-budsjettet. Dette er et forslag som hele ledelsen i kommunen stiller seg bak etter utallige møter og drøftinger. Rådmannen håper videre at den forståelsen som fagforeningene og politikerne viste gjennom prosessen i økonomigruppen står ved lag slik at formannskap og kommunestyre kan treffe langsiktige, gode beslutninger. Bjugn-samfunnet bør være robust nok til å akseptere hestekuren. Det er 2,5% arbeidsledighet. Arbeidsmarkedet pulserer som aldri før. Mange pensjonerer seg og må erstattes. Det er en dynamikk i samfunnet som vi ikke har hatt på mange år. Tiden er moden for å utnytte situasjonen til å styre kommunen gjennom politiske vedtak som er basert på helhetsperspektivet.

Oppsummering:

Ut i fra resultatet av møtene i økonomigruppen og innsendte svar fra partiene har vi følgende tiltak som skal settes i verk:

	Tiltak	2013	2014	2015
Innt	Tillegg fabrikk Marine Harvest	0	0	2 000
	Øke kontingent kulturskole 10 %	0	80	80
	Øke byggesaksgebyr til selvkost	83	200	200
	Legg inn overheadkostnader på prosjektstillinger	42	100	100
	Sum inntekter	125	380	2 380
Utg				
Adm.	Redusere overføringene til Lagunen i Bjugn KF	0	200	200
	Avvikle reel bruk av selskapet Waade eiendom A/S	0	100	100
	Avvikle Ørland/Bjugn IKT	0	600	600
	Avvikle seniorpolitiske tiltak: Utbetalinger	542	1 300	1 300
	Avvikle seniorpolitiske tiltak: Vikarinnleie	250	600	600
	Innføre admgebyr på startlån	42	100	100
	Redusere antall enhetsledere	0	2 000	2 000
	Reduksjon renholdstjenester	0	750	750
	Generell reduksjon interkommunale tjenester	0	600	600
Kultur	Endre tilbud ved kulturskolen	21	50	50
	Bedre utnyttelse av Bjugn Frivilligsentral	21	50	50
Bhg	Redusert behov grunnbemanningen i avdelingene	1 000	0	0
Skole	Flytte ungdomstrinnet ved Vallersund til Botngård fra 1.8.2014	0	667	1 600
	Redusere bemanningen i grunnskolen med 5 årsverk	1 250	2 800	2 500
	Redusere behovet for spesialundervisning med 5 %	0	200	500
Stranda	Flytte voksenopplæring fra Stranda til Botngård skole	0	188	450
	Legge aktivisering fra Stranda inn i PRO, eventuelt øke hos SAVA AS	0	188	450
PRO	Redusere tilbudet på praktisk bistand i hjemmet	42	100	100
	Redusere grunnbemanningen	83	1 200	1 200
Helse	Redusere tjenestetilbud Helsestasjon	30	100	100
	Privatisere legekantoret	0	2 822	2 822

	UTGIFTSREDUKSJONER	3 280	14 614	16 072
Tot.		3 405	14 994	18 452

Rådmannen vil understreke at vedtatt budsjett for 2013 allerede inneholder de "riktige tallene". Rådmannen vil derfor på det sterkeste fraråde kommunestyrets medlemmer å starte matematisk øvelser med nedtrekk på vedtatt budsjett 2013. Fokuset må være å utarbeide en tiltaksliste som viser hvordan man skal komme frem til både **nedtrekket som ligger inn i vedtatt budsjett og nytt nedtrekk for å dekke tidligere års merforbruk**

Rådmannen ber om forståelse for at dette saksframlegget ikke er 100% komplett fordi en kommunalsjef og økonomisjefen er på ferie ut denne uka. Små justeringer kan derfor komme i møtet.

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret pålegger rådmannen å iverksette følgende tiltak:

1.

Øke kontingent kulturskole 10 %
Øke byggesaksgebyr til selvkost
Legg inn overheadkostnader på prosjektstillinger
Redusere overføringene til Lagunen i Bjugn KF
Avvikle reell bruk av selskapet Waade eiendom A/S
Avvikle Ørland/Bjugn IKT
Avvikle seniorpolitiske tiltak
Redusere antall enhetsledere
Reduksjon renholdstjenester
Generell reduksjon interkommunale tjenester
Endre tilbud ved kulturskolen
Videreutvikle Bjugn Frivilligsentral
Flytte ungdomstrinnet ved Vallersund til Botngård fra 1.8.2014
Legge ned Fagerenget og flytte elevene til Vallersund fra 1.8.2014
Redusere behovet for spesialundervisning med 5 %
Flytte voksenopplæring fra Stranda til Botngård skole
Legge aktivisering fra Stranda inn i PRO, eventuelt øke hos SAVA AS
Redusere tilbudet på praktisk bistand i hjemmet
Redusere vikarinleie ved sykdom i PRO tilsvarende helårseffekt på 1,2 mill kroner
Starte prosessen med å si opp IA-avtalen
Privatisere legekantoret

2. Startlån tillegges et administrasjonsgebyr i tråd med Husbankens maksimalsats pt 0,25% fra og med 1. september